

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:			Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la		INSERTIUNILE:	
Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.			Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.		Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.	
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.			Correspondențele sunt a se adresa la		pentru fie-care publicare.	
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.			Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.			
			Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.			

Sibiu, 13 Martie, 1896.

În sinul ministeriului de culte se lucră din tôte puterile.

Lucrarea febrilă, care a coplesit spiritele în acest areopag al administratorilor sciinței și culturai din patria noastră face impresiunea unui organism împins instinctiv spre reforme.

Instinctul acesta a cuprins întreg sistemul instrucțiunei publice.

Este în lucrare un proiect, care voesce să schimbe pe cale novelară legea de instrucțiune dela 1868.

Până acuma puțin a străbătut în publicitate din lucrările comisiunei trimise pentru a modifica legea de instrucțiune dela 1868.

În acea comisiune nu este chemat nimenea dintre reprezentanții bisericilor românești, și acesta dără pentru cuvântul, ca domni reformatori să nu fie conturbați în lucrarea lor omogenă, și să nu le audă nimenea tainicile dorințe ascunse, legate de modificarea legii, dorințe, cari deocamdată nu pot fi spuse în public.

Din puținul cât a respirat până acuma s'ar părea, că lucrarea merge în direcțiunea croită de curentul actual de magiarizare.

A transpirat adevărată tendența, de a se lua din mâinile confesiunilor dreptul garantat prin legea de instrucțiune din 1868.

Legea de instrucțiune din 1868 în § 11 dă confesiunilor dreptul de a-și pune ele învățători, de a-și face ele cărți de școle, și de a-și regula ele viața internă în școlă.

Proiectul cel nou voiesce să pună facerea manualelor de școlă în mâinile guvernului.

Nu vom vorbi la acest loc de modul, cum s'a pus în practică legea de instrucțiune dela 1868.

La acel an Ungurii încă nu avu apetitul de a-și, de aceea s'a făcut și legea de instrucțiune în spirit mai liberal ca și legea de naționalități.

Legea această liberală însă numai pe hârtie a rămas liberală, în executare ea a fost de tot neliberală.

Fiind vorba de manuale școlare trebuie să spunem, că în practică lucrul s'a dezvoltat diametral opus cu principiile din legea de instrucțiune.

Guvernul pentru tôte nimicurile opria manualele de școle române, așa că autorii de cărți școlare nici odată nu erau siguri de sôrtea produsului lor literariu. Cu oprirea au ajuns lucrurile așa de departe, încât în școlile medii nu mai aveam manuale și profesorii erau necesiți să traducă literalmente manuale magiare aprobate de guvern, cari apoi în traducere au fost oprite.

Omenii în desperarea lor au mers până la extrem. Avem un cas concret, că un autor de geografie pentru școlile populare a pus comitatele, riurile, orașele, munții, numai cu numirea magiară, așa că 2 riuri Kiskükülő se întruniau lângă orașul Balázsfalva.

Rigorea această s'a făcut pentru îmblandirea celor cu oprirea din sinul ministeriului.

Acesta pentru a caracteriza situațiunea.

Fiind în lucrare o modificare a legii de instrucțiune, un om înțelept în un organ pedagogic face propunerea, ca învățătorul să fie decretat de membru din oficiu în reprezentanța comunală, totodată și referent al afacerilor școlare.

În chipul acesta s'ar putea paralisa în comune influența confesiunilor, și ar face enorme progrese limba magiară.

Se mai pune în vedere disciplinarea învățătorilor confesionali. Aici vor veni cei susținuți exclusiv de biserică, căci la școlile ajutate de câtră stat a pus lucrul la cale legea din 1893 (art. XXVI).

Diarele de a-și ne aduc scirea, că în ministeriul de culte se plănuesce schimbarea normelor privitoare la esamenele de maturitate. E vorba, ca

elevii cei buni se fie scutiți de esamenele verbale. Din acest incident s'a și ținut o conferință sub presiul ministeriului de culte, și s'a vorbit mult despre această mai nouă reformă.

Am luat notiță de noul curent al reformelor, și tare ne temem de vorbele nemptului: Selten kommt was beseres nach!

Revitsa politică.

Lunia trecută și-a început părechia imperială germană, însoțită de cei doi prinți mai bătrâni, călătoria sa în Sud, mai întâi spre Genua, apoi la Neapol, unde va rămânea până la sfârșitul lunii; de aici va merge apoi la Palermo. Când se va întâlni cu părechia regală italiană, încă nu se știe. Ca loc de întâlnire se știe, că s'a designat Veneția, unde se fac deja pregătiri pentru acest scop. După o telegramă din București, va conveni în Veneția cu împăratul german și regele Italian și regele Carol al României, care la 29 l. c. se duce în Abbazia. Când va veni împăratul german la Viena, încă nu se știe.

Reforma electorală în Austria

Reforma electorală în Austria s'apropie tot mai tare de realitate. Comisiunea parlamentară, care a avut să se pronunțe asupra ei a primit-o deja. Proiectul guvernului a fost aprobat cu foarte puține modificări neesențiale, cari nu se referă la sistemul legii întregi. Cea mai însemnată schimbare, care s'a făcut din partea comisiunei, constă în aceea, că singura excepționare dela dreptul general de alege, pe care o propusesse guvernul pentru noua curie, (adece escluderea dela alegere a persoanelor, cari duc o viață de vagabundaj), s'a delăturat, așa că cei 72 de deputați, cu cari se sporesce parlamentul, acum de fapt ies din dreptul general de vot și acest princip pare, că s'a introdus curat în sistemul electoral prin legea modificată astfel de comisiune.

Între Austro-Ungaria și Elveția

Între Austro-Ungaria și Elveția s'a încheiat după pertractări de ani de zile o nouă convenție de estradare. Noua convenție e în conformitate cu dispozițiile legii elvețiene de estradare. Nu se acordă estradarea pentru acțiuni politice punitive; cu tôte acestea se acordă în casul, când acusatul pune numai ca pretecest vre-un motiv sau scop politic, însă fapta, pentru care se cere estradarea, are caracterul unei crime sau transgresiuni ordinare. Tribunalul decide în casuri singurate după libera sa judecată asupra naturii acțiunii punitive pe baza faptelor constatate; el e îndreptățit, să ceară dela statul, care cere estradarea, tôte lămuririle și do-

vedile necesare asupra faptelor. După ce s'a acordat odată estradarea, cel estradat nu mai pôte fi nici urmărit, dar nici pedepsit pentru un motiv sau scop politic. Dacă stau delictate politice în legătură cu delictate ordinare, atunci tribunalele trebuie, să se mărginescă numai la dejudecarea și pedepsirea celui estradat exclusiv pentru delictul ordinar, pentru care s'a și cerut estradarea.

În 21 l. c. nou și-a serbat Reichstagul german

În 21 l. c. nou și-a serbat Reichstagul german iubileul esistenței sale de 25 ani.

În toaștul, care l'a ținut președintele Buol la banchetul festiv pentru împăratul, a șis, că anul iubilar s'apropie de sfârșit. În tôte colțurile imperiului, în tôte păturile poporului se serbeza aducerea aminte de timpul de aur. Din partea tronului s'a reînnoit votul, care trebuie să-l depună fie-care pentru onorarea poporului și a imperiului, atât înlăuntrul, cât și afară de țară. Un imperiu! Un popor! Un Dșeu! Serbarea de astăzi a Reichstagului nu formedă numai încheierea

FOIȚA.

Despre post.

— Tractat religios-moral. —
(Urmare.)

În alt loc cetim: „Dumineca o facem de și de bucurie, căci în ea a înviat Iisus Christos, în care nici a pleca genunchel nu am luat.”¹⁾

Fiind-că ômenii, cari avu atari vederi, punu pond mai mare pe acele teșe bisericesti, cari ducău o atare viață ascetică, ferindu-se de căsătorie; pentru acea sântii părinți, ca să pôtă delătura atari prejudicii din popor au statorit: „Dacă cine-va s'ar îndoi a se cumineca dela presbiter însurat, ca cum nu i-s'ar cuveni să liturgisescă, anatema să fie.”²⁾ Referitoriu la feșele bisericesti s'a decis: „Episcopul, ori Presbiterul, ori Diaconul, muiera sa să nu o lapede sub cuvânt de evlavie, ér de o va lapeda, să se lipsescă de împărtășirea bisericecă că, și de va persevera, să se depună.”³⁾ Cu privire la post au decis pentru feșele bisericesti: „Dacă vre-un Episcop, ori Presbiter, ori Diacon, ori veri-cine din catalogul ieratic se depărtedză de căsătorie și de cărnuri, și de vin, nu

pentru nevoința înfrânării, ci din cauza înșegreșerii, uitând că tôte sunt foarte bune, și că bărbat și femee au făcut Dumnezeu pre om și hulind în chipul acesta, elevetesce făptura, ori să se îndepărteze ori să se depună și să se lapede de bisericecă. Așiderea și mîrénul.”⁴⁾ Tot în canónele Apostolesci cetim: „Dacă vre-un Episcop, ori Presbiter, ori Diacon în zile de sêrbătore nu să împărtășesce de cărnuri și de vin, din înșegreșare dar nu din înfrânare, să se depună, ca unul carele își are cunoscința sa vătémată, și s'a făcut multora cauza de smintélă.”⁵⁾ În sinodul local din Ancira sa statorit: „Presbiterii ori Diaconii, cari se abțin de cărnuri, s'au socotit, ca ei să se atingă de ele și așa de vor voi, să înfrâneze pre sine, ér de nu vor voi, a mânca nici verdeșurile cele ce se pun împreună cu cărnurile, și de s'ar supune canonului, să înceteze dela funcțiunile lor.”⁶⁾ Sântii părinți au avut în vedere și casurile de neputință, în cari cine-va n'ar putea posti, și pentru atari casuri au decis, ca să se dispenseze. Astfel aflăm în răspunsurile date de Timoteiu Archiepiscopul Alecsandriei la întrebarea: „Dacă cine-va este foarte slab și bolnav de mult timp și sântele Pasci ar veni, este datoriu unul ca acela să ajune negreșit, ori îl va dispensa pre el preo-

tu, ca să mănânce, ce pôte s'au și unt de lemn și vin pentru multă slăbiciunea lui? Răspuns: De lipsă este a dispensa pre bolnavul de hrană și de beutură, încât pôte ținea, că cu dreptul este, ca acela să fie părtaş de unt de lemn, carele este slab.”⁷⁾ În Sinodul local din Gangra s'a stabilit, ca numai celor neputincioși trupesce să li-se deslege postul, ér nu din mândrie: „Dacă cine-va dintre cei-ce se mândresc fără necesitate trupescă s'ar mândri, și posturile cele predate, care se gășesc de bisericecă le-ar deslega, întărind întru sine cugetare a unei cause perfecte, anatema să fie.”⁸⁾ În canónele apostolesci aflăm, cumcă să impune sub pedepsă, ca să postescă postul mare și Mercurile și Vinerile afară de aceia cari sunt împedecați de slăbiciunea trupescă. (Veđi c. 69 Apost. citat mai sus, unde am arêtat cum s'a statorit posturile de S. Părinți. Referitoriu la deslegarea postului în casuri de neputință veđi și în Pravilă la „Îndreptarea legii c. 382.”)

Cu cât credința și evlavia în creștini a scășut, cu atât și postul începe a-și perde din ce în ce mai mult din valórea sa. Cine mai postesce în timpul nost numai cu pâne, sare și apă? Nime! Decum să postescă însă cine-va așa, vom întâlni partea cea mai mare,

care nici o și nu se pôte înfrêna de a nu mânca de dulce. Prin orașe ar suride, când l'ai întreba de cumva postesce; prin sate s'au mai păstrat unde și unde postul, abținându-se dela mănăcări din regnul animalic. Însă și aici de câte-va decii de ani încóce, începe a fi delăturat.

Omenii vin în contact cu diferite confesiuni, cari nici nu voesc a recunósce postul de o instituțiune sântă. Un alt cas, ce contribue la lacsarea postului, e și acela, că mai toți vin înrolați ca soldați, și ca atari trebuie să se mulțămescă cu ce capătă, venind acasă el nu mai vrea să știe de post, ba încă đice: „Cum nu bate Dumnezeu pe alții, că nu țin postul, nici pe mine nu m'a bate.” Iei și colo printre munți unde Românii sunt în mai puțin contact cu alte popóre se mai țin încă; în număr mai mare postesce bătrânii, decât tinerii. Postul Paresimilor se susține mai mult ca celelalte posturi. Din postul Crăciunului au început a știrbi câte două trei, patru sau chiar și cinci săptămâni. Șieu și un cantor bătrân, care ajună Joia, Vinerea și Sâmbăta patimilor. Unul singur. Departe am ajuns!

Din cele arêtate până aci, ușor vom putea deduce, ce e postul? pentru-ce și când postim? cum avem a posti? și cu ce scop s'au introdus postul?

(Va urma.)

¹⁾ S. Petru Archiepiscopul Alecsandriei c. 15.
²⁾ Sinodu loc din Gangra can. 4.
³⁾ C. Sântil. Apostoli c. 5.

⁴⁾ C. Sântil. Apostoli c. 51.
⁵⁾ C. Sântil. Apostoli c. 53.
⁶⁾ Sinodu loc. din Ancira c. 14.

⁷⁾ S. Timoteiu Archiep. Alecsandrie Întrebare și răspuns 10.
⁸⁾ Sinodul loc. din Gangra c. 19.

démnă a manifestății patrioticele din lunile din urmă, „ci este poporul german, a cărui reprezentanți, încungiu-rați de iubii lor ôspeți, Te salută în modul cel mai-călduros în această patrie mândră. Are cineva mai mare merit la bogatele succese, ca poporul în arme? Unde am fi noi fără de strênsa înfrățire și fără unirea puternică a bărbatilor germani, fără de neîntrecutul eroism și mândra purtare a armelor, fără de jertfrea fără sêmên a poporului german pentru binele patriei, fără deosebire de vîrstă și secs. Acum e vorba, sê apêrâm, sê susținem și sê păstrăm aceea, ce am câștigat. Eu însê dic: Nu călăreții asigură piezișă înălțime, pe care stau domnitorii. Scut neînvins oferă numai poporul, care e oțelît în lupta spirituală, care pe deplin consciu de drepturile și datorințele sale și care e strîns unit în iubire credincioasă cu dinastia. Un astfel de popor vrem, sê fim și sê rămânem noi în tôte timpurile. Noi voim, sê rămânem statornici în tendința cinstită și comună de a oferi un scut puternic bună-stării naționale a imperiului german, ca sê devină restaurarea imperiului pentru națiunile germane un semn de nouă mărime înlăuntrul țerii“. În numele unui astfel de popor își împlinesce oratorul o plăcută datorință, aducânduși cu recunoștință aminte de aceia, cari au adus sacrificii personale pentru unitatea și puterea imperiului, și s'au constituit ca aliați ai poporului german. „În linia ântêiu trebuie, sê ne considerăm obligați a sêrbători pe acela, căruia i sê cuvine în fruntea regenților germani cel mai mare merit la susținerea și păstrarea unității și independenței naționale. Lui vrem noi sê-i mulțămim entusiasmați pentru votul dat în ora solemnă, lui sê-i depunem la treptele tronului promisiunea, că și pe viitoriu va fi problema noastră cea mai sfântă, sê ne dovedim, precum odinioară în rêsboiu, așa și acum ca învingători în lupta de întrecere pentru bunurile păcii. În acest sens bêu eu pentru puternicul și fericitul popor german și strig împreună cu el din tótă inima: Majestatea Sa, gloriosul împêrat german, regenții germani și cetățile libere sê trăescă mulți fericiți ani!!“

Cine nu admiră dinasticismul germanilor? Cine nu admiră unitatea de astăzi dintre principatele germane? Germania a ajuns un imperiu mare și puternic, cum dice președintele Reichstagului numai prin aceea, că poporul a fost și este oțelît în lupta spirituală, numai prin aceea că poporul a fost și este consciu de drepturile și datorințele sale. Êtă două puternice mijlôce, cari duc de sigur pe ori-și care națiune la rezultatul dorit, sê învățăm deci și din acest toast, ce trebuie sê facem ca sê ne ajungem scopul dorit: Mai întăiu și mai întăiu să oțelim mult cercatul nostru popor în lupta spirituală, adecă sê-l cultivăm pe tôte terenele; al doilea sê desceptăm în fie-care puiu de român conștiința vie despre drepturile și datorințele sale! O cultură superiôră intelectuală și morală-religiôsă. o conștiință vie despre drepturile și datorințele sale asigură iubitului nostru popor existența lui națională și îmbucurătorul progres în butul neîmpăcăților lui dușmani!!

* * *

Marchizul di Rudini, prim-ministrul actual al Italiei, a declarat în zilele trecute în cameră cu privire la politica esternă următoarele lucruri interesante: Prietinia tradițională cu Anglia completează sistemul alianțelor italiene. El scie sê apreteze această alianță după deplina ei valoare și e tare departe de aceea, ca sê tragă la îndoelă sinceritatea și intimitatea manifestățiilor celor mai recente de simpatie, făcute

din partea guvernului și parlamentului englez.

Rudini desminte scirea, că s'a încheiat pace cu Abyssinia. Pertractările sunt în curgere; ori-ce sfêrșit vor avê ele, el repetă, că nu se gîndesce nici odată, sê cucerescă Tigre. Camera s'a pronunțat în douê rânduri că ea nu voesce politică de espansiune; prin urmare guvernul lucră în sensul părerilor camerei. Sê dice, că guvernul nu scie, dacă va avê sau nu încrederea camerei. El (Rudini) însê a declarat, că dacă nu cere încrederea camerei, el speră, că o va merita. El respectă prea mult demnitatea parlamentului, ca sê rămână la postul sêu numai tolerat sau de milă. Cabinetul trecut a demisionat în momentul, când a simțit, că-i lipsesce încrederea țerii. Cabinetul actual ar putea crede, că n'are majoritate în cameră. Totuș n'a pregetat, sê primescă guvernarea, în credința, că e datorința sa, sê contribuie la restabilirea armoniei între țară și reprezentanța ei. El rógă camera, sê abstragă dela persoanele ministrilor, însê prin primirea proiectelor de credit pentru Africa, sê aprôbe programul african al guvernului. Camera a votat proiectele de credit pentru Africa cu 214 voturi contra 47, și și-a suspendat activitatea până la 28 Aprile.

* * *

„Flota voluntară“ a Rusiei a făcut dela 1888 încôce enorme progrese. Ea consta la 1 Ianuarie 1888 din 7 vapôre în preț de 3.8 milioane de ruble; la Ianuarie 1896 ea a constat din 13 vapôre în preț de 13,863,775 de ruble.

În ce privește înarmarea în tôte branșele, Rusia stă, sê întrecă pe ori și care alt stat din Europa. Va fi avênd ea gîndurile ei rezervate, despre cari nimenea nu scie, când vor ieși la ivelă, ca sê tindă la realizare. Colosul dela Nord a fost totdeuna periculos pentru pacea Europei!

Din parlamentul magiar.

Sedința dela 19 Martiu 1896 n.

La ordinea zilei discuțiunea asupra bugetului ministrului de honveđi.

Primul vorbitoriu Hodossy Imre, arată cum calcă în picior ministru de honveđi legile țerii prin diverse ordinațiuni și instrucțiuni ce le esmite pentru interpretarea acestora, întroducând o mulțime de escepțiuni și dând prea mare ingerință ministrului comun de rêsboiu în afacerile militare, cari privesc miliția ungară. Pentru revocarea ori schimbarea acelor instrucțiuni înainteză un proiect de rezoluțiune.

Ugron Gábor impută ministrului, că se ocupă cu lucruri bagatelă și nu cu introducerea de reforme, cari ar fi menite sê ridice puterea honveđimei, atât cea fizică cât și cea morală intelectuală, dar mai cu sêmă spiritul național magiar. Pentru dl ministru de honveđi, pertractarea bugetului sêu, tot atât de mare calamitate este, cât este și pentru un câne, când cineva îl aruncă în apă, din care scăpând tefér, se scutură, ca sê nu rămână pe el nimic din cele ce i s'au lipit de piele în acest drum scurt. Aprôbă moțiunea lui Bolgár Ferencz, carele dice, că honveđimea nu are destui oficeri proprii, căci cei ce se transferă din armata comună la honveđi, nu corêspund spiritului honveđimei. Escepționează procedura ministrului, prin care oficerii dela honveđime, se trimit în Austria pentru cercetarea diferitelor cursuri speciale, precum și amestecul, că ce jurnale sê cetescă ori sê aboneze. Citéză un pasagi din „Deutsche Heereszeitung“ unde se dice: „Pe lângă cea mai bună voință se întemplă câte odată lucruri incorecte, și ar trebui sê ne bucurăm când se aduc în publicitate fără nici o ură, căci numai așa va fi cu puțință ca erorile comise sê se îndrepte... În rea lumină se prezintă guvernul acela, carele făcând politică de struț, vrea sê amuțescă prin oprirea critica drêptă, dar neplăcută pentru el“. Trece apoi la revelarea unor acușățiuni, ce ar ridicat un fost consilier ministerial în ministerul de honveđi anume Kasits Peter, asupra ministru-

lui, și anume, că ministrul intenționează schimbarea regulamentului de serviciu în sensul ca sê fie șters jurământul de până acum; că a investit palatul ministerial cu mobilier și alte acarete de masă fără autorizația legislative; că ministrul ocupă prea multe sale de locuință în palat, cu tôte, că are 2000 fl. bani de cuartir; că locuința sa privată o încăldește și luminează pe spesele ministeriului; că la avanjarea oficialilor sei subalterni, n'a fost cu considerare la meritele lor de serviț, ci la alte relațiuni de protecție personală, etc. etc. Regretă, că tôte aceste acuse până acum n'au fost combătute. Căci a le declara simplu de calumni, nu e destul, ci trebuie combătute cu date, cu acte, precum pretinde constituționalismul. Demonstrațiuni pro sau contra puțin hotăresc. Dar mai consternătoare a fost declarația presidentului clubului liberal, prin care acesta a susținut, că la noi legea nu te apără contra atacurilor mișeșeci. Acesta este o palmuire fățișă a justiției magiare. Pentru-ce sunt dar tribunalele, juriile de onore și de presă. Nici un funcționar public nu trebuie sê se sparie de aceste jurii; viața lui trebuie sê și-o petrecă ca sub sticlă, sub ochii tuturor. Sau dacă nu vrea sê cêrăscut acestor jurii, un ministru sê pôte justifica și pe altă cale, cerênd dela parlament o comisiune investigătoare compusă din tôte partidele. Și așa continuă mai departe. În fine înainteză un proiect de rezoluțiune, prin care se îndrumă guvernul a elabora un proiect de lege în sensul căruia honveđimea sê se provadă, cu artilerie, cu branche speciale și cu comandă independentă.

Remete Géza cere, ca după ce serviciul activ s'a urcat la doi ani, deprinderile de arme sê nu dureze mai mult ca la armata comună, prin ceea-ce nici soldații cu familie n'ar fi subtrași atâta timp dela afacerile lor private în dauna acelorora, și s'ar cruța și câteva sute de mii de floreni, cari s'ar putea folosi pentru îmbunătățirea vîptului la militari.

Presidentul încheie discuția.

După pauza de 5 minute, se ridică ministrul de honveđi, baronul Fejérváry Géza, și rêspondênd la atacurile îndreptate contra sa, dice, că ar fi cerut el de mult artilerie pentru honveđi și a., dar n'a fost trebuință. Cercurile administrative militare nu se consideră pe sine peste parlament. Honveđimea va lua parte la sêrbările millenare întocmai ca armata comună. Imputarea, că s'a transferat un general la honveđi înainte de a fi barem cive ungar, nu este adevărată. Nu este adevărată nici acusa, că se transferă la honveđi oficeri cari nu corêspund. Aici se primesc cei cualificați și sănătoși; că ce se întemplă în viitoriu cu ei, nimeni nu pôte sê scie. Că s'au făcut cheltueli neprelimate de parlament, acesta au adus împregiurările cu sine. De asemenea aduc cu sine, dar nu împregiurările, ci legea, că ministrul comun are ingerință și asupra honveđimei, pentru aceea e ministru comun de resbel și honveđimea parte întregitoare a armatei comune. Că vrea sê ștergă jurământul, încă nu e adevărat. La acușele deputatului Ugron, cât privesc partea personală, își fine sub demnitate de a rêsponde.

Lits Gyula respinge acusa ministrului Fejérváry, prin care acesta l'a învinuit, că pentru aceea vrea sê dea regimentelor de honveđi nume istorice, că urmăresce tendențe antidinastice. De asemenea îl rêspinge și dreptul de a l cualifica că ce fel de husariu a fost. Cetescă-i tabela de cualificațiune, dar el, care în întregă viața lui a fost numai băcău, nu e competent a-l cualifica.

Mai vorbesce în cestiune personală generalul Pongrácz replicând ministrului. Apoi tot în cestiune personală vrea sê vorbescă Komjaty Béla; presidentul însê nu-i permite fiind-că nici un antevorbitoriu nu s'a provocat la el cu numele.

Cu acestea ședința s'a încheiat.

Băncile noastre.

În timpul din urmă românii eschiși sistematice din viața parlamentară și din cea municipală, s'au pus la lucru pe terenul financiar, și au înființat bănci aprôpe în tôte centrele locuite de români.

Activitatea acestă a românilor a luat un avênt îmbucurătoriu și este o

adeverată plăcere a constata, cu câtă iubire, cu câtă pricepere și cu câtă onestitate lucră românii pe terenul acesta.

Un vechiu amplotat dela cea mai vechiă bancă română, domnul P. Petrescu dela filialele Albinei din Brașov, publică un anuar al institutelor române de bani, în care arată circulațiunea, și mai pe sus de tôte cum înfloresc instituturile românesce de bani.

Constatările acestea nu convin ȋarelor magiare din patria noastră, și cea mai vehementă ură o varsă ele asupra noastră tacmai din incidentul unelor institute române de bani.

Aria tênguirilor e vechiă. Instituturile românesce de bani au scos pe țeranul român din ghiarele usurarilor jidani, ele i-au dat capital în mod onest, l'a învățat cum se facă economie, cum sê solvescă interesele regulat ca sê nu fie tras în procese, mai pre sus de tôte însê l'au învățat cum se economiseze cu banii împrumutați.

Instituturile românesce de bani sunt deci spini în ochii jidanilor, cari conduc ađi presa magiară, de aici furia, cu care se dă năvală și din acest incident asupra noastră a românilor.

De astădată vine unȋiaru altcum cetit între unguri și orientat și în afacerile noastre, „Budapesti Hir-lap“, care între altele étă ce serie asupra bancelor românesce:

„Nu trebuie mult spirit profetic pentru a vedé, că dacă nu vor întreveni ceva împrejurări turburătoare, progresul (băncilor) nu se va împiedeca. Se vor spori factorii, cari se mărturisesc de mijlôce pentru interese strêine și vor atrage în cercul lor în măsură tot mai mare nu numai pe țeranii români, ci și pe țeranul magiar.

Ôre bine e acestă? Se pôte ôre suferi cu suflet patriotic liniștit, ca aceste institute cari nici din punct de vedere curat economic nu pot suferi critica, sê formeze stat în stat și sê folosescă câștigul bogat luat dela împrumutatori spre scopuri nepatriotice?

Rêspunsul e ușor: Nu! Dar dacă lucrul stă astfel, ce e de făcut? Mulți vor face amintire despre rigôrea legii de naționalitate ceea-ce e de prisos, și cel puțin din acest punct de vedere nu plătesce nimic, fiind-că nimêrui nu i-se pôte opri, de a înființa bancă ori cassă de păstrare, ori cari ar fi scopurile ascunse la înființarea lor. Sê nu uităm nici aceea, că deși sunt scumpe împrumuturile date de băncile românesce, totuși ele sunt numai împrumuturi, cari nu pot sê fie cu mult mai scumpe, decât a institutului care concurează cu ele.

Societatea și legislativa magiară sê îmbrițesze acele institute unguresce, cari lucră în cerc modest, cari sunt sprijinul cel mai tare al țeranului și al micului proprietar și cari iau terenul de sub instituturile românesce de bani. Atunci va cădea circulația acestora, vor scări dividendele. Centralizațiunea economică are însê păcatul, că pe când în capitală se adună sute de milioane, pe atunci afară în provincie între munți, înfloresce și ađi usurări, ba nu sunt nici bani.

Este cam un an de când lățirea în dimensiuni mari printre Români a institutelor de credit ale contelui Károlyi, au deșteptat mare neliniște în cercurile române. De neliniștea acestă s'au împărțășit și patronii din București. Pe acei preoți români, cari au avut cutezarța de a se pune în fruntea acestor institute, i-au înfierat, deși era lucru știut, că ei lucră în interesul poporului. Lățirea acestor institute a și încetat, fiind-că nu-s bani.

E dar în interesul tuturor factorilor competenți, în interesul „națiunei“ însași, ca aceste institute sê existe. În lupta, ce trebuie s'o luăm contra băncilor românesce, nu e de lipsă sê ne conducem de momente politice. Băncile românesce nu stau pe basă sănêtose, și dacă vom urma o politică economică înțeleptă, dacă dăm împrumuturi ieftine și țeranului român, vom tăia rădêcinile băncilor românesce... .

Am reproduș aprecierile diariului unguresc, ca sê se vadă modul de judecare al pressei în acestă cestiune.

Avem puține obiecțiuni în meritul lucrului.

Motivul pentru cari institutele române de bani înfloresc zace în onestitatea bărbatilor, cari conduc și lucrează la bancele românesce.

Sunt multe aceste institute, cifra lor se urcă la 50 și încă nici unul n'a licidat din cauză de malversațiune. La noi nu sunt defraudatori, dar despre institutele de bani conduse de jidani, căci aji ungurii ostentativ sunt una cu jidanii, despre institutele unguresce de bani falimentate din cauza defraudățiunilor conducătorilor lor, în diarele unguresce sunt rubrici parmenente.

Aici zace forța bancelor românesce: în moralitatea, în onestitatea conducătorilor. Așa „Albina“ așa „Victoria“ așa „Ardelena“ și așa pe rând toate bancele române.

De aceea susțin ele cu succes concurența cu bancele unguresce subvenționate de guvern, și de aceea cu succes o vor susține și în viitoriu. Morala și onestitatea românului le dă viață bancelor noastre și aceasta nu o au cele jidovesce. Eță punctul de despărțire.

Indiferentismul religiosar.

(Înceiere.)

Partea cea mai însemnată este însă audirea cuvântului lui Dumnezeu în Sf. biserică. Biserica e școala pentru cultivarea inimei și pentru a urma voia lui Dumnezeu. Rugăciunea o poate face creștinul și în casă, intră în camera ta și te rogă Tatălui ceresc în ascuns, că-ți va da ție la arătare. La biserică însă după porunca 1-ă bisericească trebuie Dumineca și serbătorea să ascultăm dumnezeescile slujbe, cuvântul lui Dumnezeu și predica. Mult s'a vorbit, mult s'a scris, că în multe din bisericile noastre lipsește predica. Un mare defect este acesta și cei ce cunosc rânduielele biserice gr.-or. știu, că tot ce se rostesc și se cântă în biserică ortodocșă, cuprinde învățătură, este o predică pentru religiozitate și moralitate. O spicuie precum se publică în foișora acestei foi despre post, ar fi foarte instructivă, a se estrage din cărțile noastre bisericesci: din Apostol, Octoich, din Triod, din Psaltire și din Minee, pentru ca să fie o reflecșiune la cele ce se vorbesc, constându-se câtă învățătură primesc creștinii noștri din Sf. biserică.

Postul acest mijloc al religiunii noastre atât de disprețuit astăzi cuprinde școala înfrânării. Nu se poate creștinul corecta fără a se înfrâna dela rele, dela pasiunile sale. Postul opresce poftele și ușurează conștiința creștinilor. De corectare, de îndreptare are lipsă creștinul, fiindcă nimenea nu e fără de greșelă. Cum se va corecta, cum se va îndrepta bețivul, dacă nu se va opri dela beție? Așa și ceilalți creștini de alte pasiuni. Milostenia, cu care rescumpărăm împărăția ceriului, această faptă a umanității, o fac ore cei reci cătră religia lor? Nu cred, ei și-au uitat curând de părinții lor adorabili, morminte pustii ai ei.

Acțiunile religiunii se pot asemăna cu rațele soarelui, cari încăldesc trupul nostru, astfel încăldesc cele religioase sufletul nostru.

Să ne explicăm: creștinii, cari cu evlavie au audiat cuvântul lui Dumnezeu în sfânta biserică, es încântanți și cu alte cugetări, cu alte planuri, bune. Creștinii evlavioși la un prasnice, la o serbătore mare, după zile de post simt o mare bucurie, care bucurie cei ne-religioși nu o au. Ei nu simt nici o mulțămire dela datinile naționale, la cari se provacă de atâtea ori, fiind că nu le folosesc: reci sunt în toate.

Causele din cari scade religiozitatea Românilor sunt multe; unii dic: înaintarea științelor naturale, alții cuvântul introdus de scrierile publice și că substractul nu mai e mul-

tor noi cutezăm a numi următoarele:

a) educațiunea în multe case românesce a încetat a se face pe basa temerii de Dumnezeu. Copii de 3—10 ani nu mai ved pe părinții lor închinându-se, rar îi ved mergând la biserică și de tot rar aud ei povețe, că Dumnezeu poruncește să faceți acesta. Din contră, aud vorbe cu dispreț de cele religioase și astfel vin la școală nesciind nici cruce se-și facă.

Instrucțiunea după normativul școlar prescrie studiul religiei prin istoriile testamentului vechiu și nou, nu învață însă copii numai despre cele ale religiunii lor. Singur tatăl nostru și nimic despre dogma despre legea lor, din motiv că nu le înțeleg. Trec, cari trec în clasele medii și în 1-a și a 2-a clasă tot testamentul vechiu și nou este prescriș. Numai despre religiune și nici o rugăciune nu ne este prescrișă, cercetarea biserice se neglișă.

Catechisațiunea dela 15—25 ani s'a înlocuit cu școala de repetițiune. Catechisațiunea de odată ce se făcea cu junii și cu fetele Dumineca și serbători, lipsește cu totul. Nimic nu știu aceste ființe.

Preoții, păstorii cei buni sufletul își pun pentru oi; preoții, — voi cari sunteți lumina lumii, — au devenit în timpul mai nou, unii moderni, voesc să fie cu toții toate ca să-i câștige și aceia i-au câștigat pe dâșii. Parochienii vedând multe ce nu au vedut mai nainte și audând vorbe necorespunzătoare, se răcesc de cele ale religiunii și de cele ale bisericii lor.

Esempiele bune în multe locuri lipsesc. Cărturarii români în multe locuri critică cele religioase și fac scandale. De acesta găesc, că în multe locuri se poate aplica cuvântul sf. Evangelii: „Vai de cei ce dau scandalul, mai bine ar fi lor să-și lege o petră de grumazi și să se arunce în mare“. Toți cu toți pregătim mai mult sau mai puțin terenul ca inimicii se potă lucra și în biserică noastră, contra noastră. Întreb: se întâmplă acesta la papistași, la luterani și la reformați? Nu, bisericile lor priviți Dumineca și serbătore că sunt pline; ei țin cu fanaticism la religiune, fiindcă e o proprietate a lor, care le servește spre desvotare.

Mijlocele spre susținerea religiunii și a religiosității sunt: O educațiune religioasă. Preoții să observe în parochia lor și să facă atențiune părinților la acesta. Pentru instrucțiunea religioasă se se esmită un circular cateheților și învățătorilor confesionali, ăra catechisațiunea junilor și a fetelor despre care Sinodul arhiepiscopesc încă în anul 1876 a luat conclud, să se ducă în îndeplinire; o inspecțiune mai esactă asupra conduitei preoților să o pörte domni protopopi; ăra V. Consistor ar putea să aibă o informațiune despre esactitatea în serviciul lor și despre purtarea lor corăspunzătoare.

O atracțiune la cele religioase: la biserică o formeză cantarea bisericească; melodia ei atrage pe creștini la biserică. De toate s'a vorbit și s'a scris, numai despre diformarea celor opt glasuri prin bisericile noastre nimenea nu a amintit ceva. Cum se formeză cântăreții bisericelor noastre și cine îi plătesc? Cum se se uniformizeze cântările bisericesci? Eță întrebări simple, însă de multă însemnatate. Se căutăm fraților mai întâiu împărăția lui Dumnezeu și dreptatea lui, că celelalte se vor adauge nouă.

† Dr. Iancu cav. de Zotta,

proprietar mare, president al societății politice „Concordia“, deputat dietal, membru fundator și onorar al mai multor societăți culturale și literare, fiul cavalerei Stefan de Zotta, s'a născut la anul 1840 la Chiseleu. După absolvarea studiilor sale gimnasiale în Cernăuți, a mers la Viena, unde la anul 1863 a obținut cu un succes foarte bun diploma de

doctor în științele juridice. Reîntors acasă a intrat ca practicant în concept la guvernul c. r. al țării din Bucovina. La anul 1864 s'a căsătorit cu baronesa Elena de Hormuzachi, fiica repozatului George baron de Hormuzachi și a Eufrosinei născută de Flondor. După mörtea fratelui seu la anul 1867, a abdis de postul ce-l ocupase în serviciul statului, ca cu o rară energie și dor de muncă să se dedice administrării bunurilor situate la Chiseleu, Babin și Stefanovca, eređite dela frate, precum și a celor moștenite dela părinți. Drul Zotta a fost unul dintre cei mai eminenți și raționali economi, și pentru îmbunătățirea stărei economice a bunurilor sale, nu s'a retras nici dela cele mai costisitoare întreprinderi; un pond deosebit a pus și pe prăsirea vitelor, și rasa de Berna a vitelor eșite din prășile aflătoare pe moșile lui, sunt de un renume bun și foarte căutate în întreaga țără; nu mai puțin a lucrat și pentru ridicarea orașelului Noușulița, a cărui locuitori, multe, foarte multe conforturi și bunătăți numai zelului și nobilei inime a mult regretatului pot să le mulțămescă.

La anul 1876, cavalerei Dr. de Zotta a fost ales deputat pentru dieta țării, căreia de atunci încöce, prin doispredece ani ca reprezentant al Zastavnei, ăr mai în urmă ca al Sucevei, a aparținut până la mörte.

În acest lung șir de ani, deputatul Zotta s'a dovedit de un adevărat reprezentant al alegătorilor săi și numai ca model de demnă imitațiune pote servi tuturor întreaga lui activitate parlamentară. Nici-odată dâșul nu a abusat de credenționalul ce i s'a dat și în adevăratul interes al acelor pe cari i-a reprezentat, a lucrat neconștient atât cu vorba cât și cu fapta.

La anul 1879 a fost ales deputat pentru dieta imperială, unde a fungat ca referent al budgetului ministeriului de agricultură. La alegerea din 1891, după ce a fost pusă la cale agitațiunea cea mai sistematică contra lui, pe motiv, că ar fi „O sentinela a românismului peste Prut“ și ca atare un element periculos tendințelor de rutenisare, deși crema alegătorilor era pentru dâșul, a rămas în minoritate.

Prin un lung șir de ani president al societății politice „Concordia“, a știut să conducă această societate cu tactul și priceperea recerută dela un cap, dela un conducător politic. Sub conducerea Drului Iancu cavaler de Zotta, societatea politică „Concordia“ și-a câștigat și asigurat o influință impunătoare în conducerea politică a Bucovinei.

Noutăți.

Preot de model. Primim spre publicare următoarele:

Parochia noastră gr.-ort. Birla, care se ține de tractul protopopes al Bistriței, o parochie mică de abia 55 familii, era pe aci să se perdă, fiind și confesiune gr.-cat. tot în această comună, dacă din îndurare lui Dumnezeu nu căpătam de păstoriu sufletesc pe dl preot Vasiliu Nașcu, care cu zel și cu rîvnă adevărat preoțescă s'a pus în fruntea noastră și ne-a scos la limanul dorit. Eță faptele nobile ce le-a făcut dl preot V. Nașcu:

Mai întâiu de toate a vedut cumcă în lăuntru biserice lipsește vestmintele trebuincioase preotului și la ocașuni binevenite prin predicarea cuvântului lui Dumnezeu „că pe cel gol a-l îmbrăca“, este faptă creștină, a adus pe creștini de au cumpărat un vestmânt preoțesc de praznice cu 80 fl. v. a., contribuind fie care după puterea lui, ăr un om cu stare mai bună din o comună vecină a donat un rând de vestminte de Dumineca cu 40 fl. v. a. tot la influința dlui preot. Ne lipsea potirul. Tot la îndemnul dlui preot au cumpărat creștinii noștri un potir suflat cu aur în preț de 20 fl. v. a. Biserica datoră cu o sumă de aproape 70 fl. v. a. parte la privați parte la dl protopop diurne restante, și la stăruința dlui preot Nașcu s'au învoit creștinii la o repartie, de s'a acoperit acea datorie.

După aceea, tot la stăruința și îndemnul dlui preot s'a pus basă la un fond de bucate pe sēma sf. biserice, care astăzi numără o sumă de 150 litre cucuruz sfărmit. Toate acestea le-a făcut dl preot în decurs de 6 ani de păstorie în o parochie

care este cea mai slabă din tractul nostru. Pe lângă acesta a mai stēpmit multe obiceiuri rele, precum rēul și uritul obiceiului de a bea vinars, așa încât astăzi ori și ce funcțiune numai cu apă să face în locul vinarsului întrebuințat până acuma.

* * *

Invitare la producțiunea musicală-teatrală ce se va arangia cu elevii școlei Duminecă, în 24 Martiu v. a. c. (ziua de Pasci) în sala cea mare a școlei române gr.-or. din Boița. Începutul la 7 ore sēra. Venitul curat este destinat în favorul reuniunii pompierilor români din loc. Prețul de intrare: Locul I. de persoană 30 cr., ăr locul al II-lea de persoană 20 cr. Oferte marinimose și suprasolviri se primesc cu mulțămire și se vor cuita pe cale publică.

Programa:

1. „Doina“, cântec popular, executat de elevii școlei.
2. a) „Tata și fiul“, dialog prelat de doi elevi; b) „Tiganul și ursöica“, anecdötă de Th. Speranță.
3. „Electricitatea“, cor.
4. „Unde îl duce pe om beția și unde trezvia“, istoriöră din viața gospodarului N. al I. Ioan Logodin.
5. „Latina gintă“, cor.
6. a) „Superstițiunea“, trilog; b) „Bețivul“, anecdötă de Th. Speranță.
7. „O ședătore la țără“.
8. „Neguțătorul și nărodul“, dialog de A. Pann.
9. „Cea din urmă nöpte alui Mihai Vitezul“, cor.

După producțiune urmēză joc.

* * *

Necrolog. Constantin Simtion, paroch gr.-or. în Sadu, a repausat astăzi în 13 Martiu la 4 și jum. ore a. m. în al 77-lea an al etății, al 56-lea al căsătoriei și al 46-lea al preoției, respective al 69-lea an al activității sale pe terenul școlar bisericesc, împărțășit fiind cu sf. taine ale muribunților.

Rēmășițele pămētesci ale decedatului se vor depune spre eternă odihnă în cimiterul biserice din loc Vineri în 15 Martiu.

Pe defunctul îl jelesc: preotēsa Eva, ca consörtă: Ioan, Constantin, Irimie, Iulian, ca fii; Elena, preotēsa, Eva și Ana ca fice; Ioan, preot, Savu și Ioan ca gineri; Elena, Elena și Teresia ca nurori; numeroși nepoți și nepöte.

Fie-i țērina ușöră și memoria binecuvēntată!

Jalnica familie.

* * *

Domnitori sgäröiți. Însemnările istoriei ne arată în mod destul de clar, că nici chiar coröna de domnitor nu e în stare a abate pe cineva dela păcatul avariției. Fiecare epocă și-a avut și își are Harpagonii sei încoronăți. Despre Vespasian, împēratul Romanilor, scriu contemporanii sei, că în casă ducea un traiu miserabil, întocmai ca un plebeu de rînd, ăr slujitorii lui de comun după douē trei zile îl părășiau din cauza mănărilor rele, ce li-se da. Avariția lui Filip al II-lea regelui spaniol o caracterisēză foarte bine faptul următoriu: el mergēnd odată incognito pe stradele Madridului, îl impresiönēză pe un moment sērăcia unui cerșitor desculț în timp de iarnă; el îi oferă ghetele lui, însă cerșitorul, după ce le-a esaminat puțin le-a refusat, sub cuvēnt, că cu acelea și așa nu se va procopsi. Despre regele Prusiei Friedrich Wilhelm I. se vorbesce că în viața lui nu a avut un palton de dai dōmne, ăr după mănecare fuma un tutun, de toți prietini erau siliți să-l părăsēsă. (Cel puțin a lăsat urmașilor sei o visterie bogată). În Anglia George al II-lea, în Francia Ludovic al XI-lea sunt amintiți ca modele de avariție. Dintre domnitorii Ungariei se dice, că Ioan Zăpolya a fost cel mai sgäröit.

* * *

Mare de foc. Se telegrafēză din Baku, — Rusia — că acolo s'a aprins o fântănă de petrol, din carea apoi s'au mai aprins și alte opt isvöre de petrol, și în cele din urmă și fabrica. Perderea e enormă și cu atât mai durerösă, că și căți-va muncitori și-au aflat mörtea în marea acesta de foc.

Loterie.

Miercuri, în 25 Martiu n. 1896.

Brünn: 35 82 89 28 71

Nr. 101/1896 prot.

[44] 1—3

Publicațiune oficială.

Elie Grancea din Trapold prin sentența Preaveneratului Consistoriu archidiece-san ddo 18 Septembre 1895. Nr. 6591 B. este totalmente divorțat de pribegita sa so-ție Rafira Moldovan din Archita, ceea-ce în sensul § 124 al Regulamentului pentru procedură în cauze matrimoniale se aduce la cunoștință publică.

Sighișoara, 15 Februarie 1896.

Forul matrimonial de instanță al Sighișoarei.

Dimitrie Moldovan,
protopop.

Ad. Szám 1202/896 polg.

[33] 3—3

Hirdetmény.

Alólirott mint a nagyszebeni kir. tör-vényszéknek folyó év február 17-én 1202 szám alatt kelt végzésével kiküldött eljáró bíró, az 1893 évi Január hó 3-án 356 I. M. sz. a. kiadott utasítás 61 §-sa alapján ezen-nel közzé teszem, hogy K a k a s f a l v a köz-ség egész határára kiterjedő tagosítás iránti ügyben az előmunkálatok megkezdése, jelesen:

1. az érdekelt felek képviselőitének ren-dezése,
2. a működő mérnök megválasztása,
3. a költség előszámla elkészítése iránt tárgyalási határrnapig 1896 évi március hó 30-ik napját d. e. 9 órakor a kakasfalvi köz-ségi irodában kitűzöm, melyre mindazok, kik a tagosítás tárgya iránt tulajdon címen ér-

dekelték, azzal idéztetnek meg, hogy elma-radásuk a tárgyalás megtartását akadályozni nem fogja.

Együttal azon birtok rendezési mér-nők, kik a működő mérnöki teendőket el-vállalni szándékoznak, felhivatnak a szász-dési pontozatok előterjesztése mellett ajánla-taikat a kitűzött határrnapig alólirhoz vagy az érdekelt felekhez küldjék be.

Megemlítették, hogy Kakasfalva község határa 5180 holdnyi területet, mintegy 6800 részlettel foglal magában, melyből 1800 holdnyi terület erdő és legelő.

A nagyszebeni kir. törvényszék kikül-dött eljáró bírāja.

Nagy-Szeben, 1896 február 29.

Mihály Dezső,
kir. törv. bír.

Nr. 156/896

[43] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea vacantei parochii de clasa a III-a Păucea, în protopresbiteratul Târnava în înțelesul Ordinului consistorial Nr. 9059 B. din 16 Ianuarie, a. c. se scrie prin această concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Roman“.

Emolumentele împreunate cu acest post dau suma de 459 fl. 84 cr.

Concurenții au să-și asternă petițiunile lor instruite conform normelor în vigore sub-semnatului oficiu protopresbiteral până la ter-minul indicat.

Cetatea de baltă, 20 Februarie, 1896. Oficiul prot. gr.-or. al tract. Târnava în con-telegere cu comit. parochial concertent.

Nicolae Todoran,
protopresbiter.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobrie 1895.

Budapesta — Predeal									
Tren de per-sone	Tren accele-rat	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren accele-rat		Tren de per-sone	Tren accele-rat	Tren de per-sone	Tren de per-sone
10.—	8.05	—	8.05	2.15	pl. Viena	sos.	3.—	1.55	1.55
8.30	2.15	3.15	5.45	9.15	Budapesta	↑	5.45	7.25	7.—
11.21	4.16	6.52	9.02	11.12	Szolnok	↑	2.29	5.23	3.37
1.33	5.48	—	11.33	12.48	P. Ladány	↑	12.05	3.46	1.19
3.42	7.08	—	1.48	2.12	Oradea-mare	↑	—	2.26	11.04
3.58	7.15	—	2.06	2.20	pl. Oradea-mare	↑	—	2.19	10.44
4.38	7.43	—	3.03	2.50	Mező Telegd	↑	—	1.52	10.07
5.20	8.18	—	3.45	3.26	Rév	↑	—	1.26	9.30
5.43	—	Tren micst	4.06	—	Bratca	↑	—	—	9.10
6.32	9.07	2.52	4.53	4.17	Ciucia	↑	5.40	12.47	8.32
7.16	9.37	3.51	5.32	4.50	Huiedin	↑	4.52	12.17	7.54
8.07	—	5.05	6.24	—	Ghirbău	↑	2.55	—	6.54
8.34	10.37	6.14	6.59	5.55	Cluș.	↑	2.—	11.01	6.13
8.49	11.10	—	8.40	6.11	pl. Cluș.	↑	—	10.45	5.45
9.06	11.32	—	9.08	6.27	Apahida	↑	—	—	5.18
10.12	12.50	—	10.40	7.27	Ghiriș	↑	—	9.24	3.53
10.42	1.25	—	11.25	7.50	Cucerdea	↑	—	8.54	3.06
11.01	1.43	—	11.54	—	Ujóra	↑	—	—	2.48
11.09	1.52	—	12.04	—	Vințul-de-sus	↑	—	—	2.40
11.31	2.18	—	12.34	8.17	Aiud	↑	—	8.23	2.11
11.48	2.40	—	1.—	8.33	pl. Aiud	↑	—	8.06	1.45
12.25	—	—	1.40	8.38	Teiuș.	↑	—	7.59	1.10
12.52	—	—	2.17	—	Crăciunel	↑	—	—	12.39
1.06	—	—	2.35	9.09	Blaș	↑	—	7.30	12.24
1.37	—	—	3.14	—	Micăsasa	↑	—	—	11.48
1.52	—	—	3.34	9.42	pl. Micăsasa	↑	—	6.56	11.29
2.13	—	—	3.49	9.44	Copșa-mică	↑	—	6.54	11.14
2.32	—	—	4.11	9.59	Mediaș	↑	—	6.41	10.55
3.04	—	—	4.48	10.22	Elisabetopole	↑	—	6.20	10.21
3.40	—	—	5.27	10.51	Sighișoara	↑	—	5.53	9.42
4.03	—	—	6.10	11.12	Hașfalău	↑	—	5.33	9.13
5.34	—	—	7.50	12.26	Homorod	↑	—	4.27	7.45
6.12	—	—	8.30	12.58	Ágostonfalva	↑	—	3.53	7.02
6.41	—	—	9.03	1.15	Apăta	↑	—	3.37	6.36
7.16	—	—	9.38	1.34	Feldioara	↑	—	3.16	5.58
8.—	Tren accele-rat	—	10.25	2.09	pl. Brașov	↑	—	2.45	5.08
—	11.—	—	—	2.19	pl. Brașov	↑	—	7.01	2.18
—	12.26	—	—	3.01	Timiș	↑	—	6.—	1.42
—	1.11	—	—	3.31	Predeal	↑	—	5.11	1.12
—	8.03	—	—	9.30	București	↑	—	8.35	—

Budapesta — Arad — Teiuș									
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren accele-rat	Tren de per-sone		Tren de per-sone	Tren accele-rat	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren micst
—	—	8.05	1.55	10.—	pl. Viena	sos.	—	—	—
—	—	8.05	1.55	10.—	Budapesta	↑	7.20	1.10	6.10
—	3.10	10.56	3.49	1.05	Szolnok	↑	4.14	11.19	2.53
—	9.10	3.55	6.52	6.10	Arad	↑	11.20	8.18	9.40
—	—	—	—	—	pl. Arad	↑	10.50	8.08	8.55
—	2.30	4.30	7.02	6.35	Glogova	↑	10.38	—	8.43
—	2.44	4.42	—	6.46	Gyorok	↑	10.15	—	8.19
—	3.14	5.04	—	7.06	Pauliș	↑	10.02	—	8.06
—	3.31	5.15	—	7.17	Radna-Lipova	↑	9.49	7.28	7.53
—	3.58	5.33	7.47	7.34	Conop	↑	9.19	—	7.22
—	4.30	5.57	—	7.57	Bérvava	↑	9.02	—	7.05
—	4.50	6.13	—	8.13	Soborșin	↑	8.20	6.34	6.23
—	5.40	6.58	8.48	8.53	Zam	↑	7.45	6.08	5.46
—	—	7.52	—	9.40	Gurasada	↑	7.18	—	5.16
—	—	8.08	9.31	10.04	Ilia	↑	7.08	5.45	5.05
—	—	8.26	—	10.22	Branicica	↑	6.44	—	4.39
—	—	8.52	9.57	10.48	Deva	↑	6.20	5.19	4.14
—	—	9.06	10.08	11.02	Simeria (Piski)	↑	6.05	5.07	3.57
—	—	9.52	10.37	11.43	Orăștia	↑	5.09	4.39	3.17
—	—	10.16	—	12.06	Șibot	↑	4.44	—	2.54
—	—	10.40	—	12.30	Vințul de jos	↑	4.22	—	2.31
—	—	10.54	11.17	12.44	Alba-Iulia	↑	4.04	3.59	2.13
—	—	11.30	11.40	1.20	Teiuș	↑	3.19	3.36	1.35

Budapesta, gara de vest — Orșova — Verciorova									
Orient. Espres	Tren de per-sone	Tren accele-rat	Tren de per-sone	Tren accele-rat		Orient. Espres	Tren de per-sone	Tren accele-rat	Tren de per-sone
8.36	11.—	9.—	9.35	4.—	pl. Viena	sos.	5.50	—	7.20
Vineri	8.30	2.30	7.25	10.25	Budapesta	↑	6.30	10.10	2.10
1.30	8.30	2.30	7.25	10.25	pl. Timișoara	↑	9.25	—	9.01
6.39	5.31	8.02	5.49	—	pl. Timișoara	↑	8.09	7.14	8.55
6.47	—	8.10	7.15	—	Caransebeș	↑	5.15	4.15	—
—	—	10.29	10.32	—	Băile Herculane	↑	2.37	—	4.40
11.05	—	12.30	1.09	—	Verciorova	↑	12.50	—	3.40
11.45	—	1.20	2.39	—	București	↑	11.25	—	7.—
10.55	—	11.40	6.25	—	—	↑	—	—	5.50

Cucerdea — Oșorhei — Reg. săs.									
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone		Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
—	2.25	8.10	3.11	8.59	Cucerdea	↑	7.41	2.36	8.31
—	3.14	8.51	3.52	9.40	Ludoș	↑	7.03	1.58	7.43
—	5.07	10.27	5.26	11.11	Oșorhei	↑	5.30	12.25	5.50
—	5.40	10.42	5.36	—	Reghinul-săs.	↑	—	9.20	5.04
—	7.19	12.21	7.19	—	—	↑	—	7.49	3.25

Copșa-mică — Sibiiu — Avrig — Făgăraș									
Tren de povară	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren micst		Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de povară	Tren de per-sone	Tren de per-sone
—	4.45	2.20	11.34	7.10	pl. Copșa-mică	sos.	9.34	12.35	6.20
—	5.18	2.50	12.—	7.41	Șeica mare	↑	9.03	12.11	6.01
—	6.02	3.27	12.37	8.21	Lónneș	↑	8.37	11.32	5.34
—	6.35	3.57	1.03	8.50	Oena	↑	8.11	11.01	5.12
—	7.01	4.19	1.25	9.15	Sibiiu	↑	7.44	10.30	4.49
—	—	4.36	1.46	—	pl. Sibiiu	↑	7.28	8.33	—
—	—	4.48	1.58	—	Șelimber	↑	7.16	8.20	—
—	—	5.04	2.14	—	Vestem	↑	7.01	8.03	—
—	—	5.26	2.36	—	Tălmăciu	↑	6.42	7.42	—
—	—	5.42	2.52	—	Șebegul sup.	↑	6.21	7.14	—
—	—	6.16	3.31	—	Avrig	↑	6.02	6.54	—
—	—	6.41	3.55	—	Porumbacul int.	↑	5.25	6.15	—
—	—	7.07	4.23	—	Cărtișoara	↑	5.01	5.45	—
—	—	7.25	4.43	—	Arpasul inf.	↑	4.52	5.37	—
—	—	7.45	5.06	—	Viștea inf.	↑	4.24	5.07	—
—	—	7.55	5.17	—	Beșimbav	↑	4.14	4.54	—
—	—	8.15	5.39	—	Sâmbă a inf.	↑	3.58	4.37	—
—	—	8.42	6.08	—	pl. Făgăraș	↑	3.28	4.05	—

Arad — Timișoara									
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone		Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
—	6.20	11.30	5.—	—	Arad	↑	10.43	3.44	10.55
—	7.08	12.47	6.14	—	Vinga	↑	9.42	2.40	10.11
—	8.01	2.05	7.39	—	Timișoara	↑	8.20	1.12	9.10

Simeria (Piski) — Petroșeni — Lupeni									
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone		Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
11.—	6.00	11.27	4.20	—	Simeria	↑	4.25	10.33	8.47
12.48	7.31	12.48	6.03	—	Hațeg	↑	2.58	9.05	7.34
4.30	9.55	3.40	9.05	—	Petroșeni	↑	12.—	6.10	5.25
5.15	10.20	4.05	—	—	Vulcan	↑	8.38	—	4.54
6.20	11.32	5.10	—	—	Lupeni	↑	7.47	—	3.56
6.40	11.55	5.30	—	—	—	↑	7.15	—	3.21

Sighișoara — Odorheiu									
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone		Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
—	—	3.22	11.08	—	Sighișoara	↑	9.51	—	5.32
—	—	6.20	1.59	—	Odorheiu	↑	7.15	—	3.—